

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
 Hat óra 2 frt 50 kr.
 Három óra 1 frt 25 kr.
 Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
 Egyes számok 12 kr. árral kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közléséért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. ártandó.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajczár.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.

Velünk összekötöttesben levő hirdető-írók, elő-
 fizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen: hetenként egyszer.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

— vasárnap reggel. —

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamáziókat a kladóhivatalba

(Takaré- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

609./1893. szám.

A folyó 1893. évre érvényesített tőke-
 kamat-kivetési lajstrom a m. kir. pénzügy-
 igazgatóságtól az 1893. évi XLIV. t. cz.
 16. §-a értelmében 8 napi közszemlére té-
 tel végett leérkezvén, az a városi adóhiva-
 tal helyiségében f. hó 8. tól 15-ig van köz-
 szemlére kitéve.

Erről az adózó közönség azon figyel-
 mettel értesítetik, miszerint a tőke-
 kamatadó-kivetési lajstrom fent mondott
 napokon a hivatalos órákban megismerhető,
 s a netán sérelmes vagy téves kivetés el-
 leni felszólamlások 15 nap alatt közvetlenül
 a m. kir. pénzügyigazgatósághoz felter-
 jeshetők.

Léván, 1893. évi július hó 7-én.

Juhász László,
 v. pénztáros.

A községi bírók.

Régóta tapasztalt jelenség az, hogy
 a községi bírói állás betöltése, különö-
 sen pedig alkalmas egyénnel való
 betöltése, napról-napra nagyobb nehézsé-
 ségekbe ütközik.

És ha sikerül is egy-egy derék
 bíróra szert tenni, nem ritka eset az
 sem, hogy alig várja az első év végét
 és már szökik az állása elől.

Ezen, a községi közigazgatásnak
 semmiképen hasznára nem váló, sajná-
 latos körülmény készlet minket arra,
 hogy a községi bírókról egyet-mást el-
 mondjunk, annál is inkább, mert nem
 emlékezünk rá, hogy abban a nagy
 szóharcban, melyet egyszer-mászor
 megeresztettek a közélet emberei az
 állam és társadalom különböző ténye-
 zőinek méltánylása felett, kellő rész
 jutott volna a községi bíróknak. Nem
 emlékezünk, hogy valamikor kellő
 bonczkés alá vették volna a községi
 bírói állását, hivatását, munkakörét és
 ezen állás mikénti díjazását; szóval
 mindazt, a mi annak megbírálásánál
 egyenként méltánylást érdemelne.

TÁRCZA.

Szolgaság.

Csak úgy megszokjuk az ígát, a lánczot,
 Mint a gyönyört, az élvezet, a tánczot,
 És a járomban azt is elfelejtjük,
 Hogy karjainkban duzzad az erő,
 Hogy zsemokinkat semmivé tehetjük:
 De a ki szólna, ni es oly vakmerő.

Nem érez másra vágyat sem a szolgálta,
 Minthogy jól rendbe legyen hozva dolga,
 S örül, ha nem kap kancsukát, botot.
 A jóllakásnál nincsen több igénye,
 Mert a ki járomt huzni megszokott:
 Barom marad az, annak nincsen éne.

Az ember is csak anyai, mint az állat,
 Ha az ígából utat nem találhat,
 Hozzátörődik ép, mint más barom.
 Ő is csak gép lesz, szóval, mogorva,
 Alázatosan meglapul a porba,
 Mert lelke nincs, mert büszkesége rom.

Kerecsk János.

Jászai Elektrája. *)

Két fényes tényezőnek gazdag ered-
 ménye volt a tegnapi eseményes előadás.
 Az egyik Sophokles, a költés legmagasabb
 fájának, a drámának tetőpontja az ógörög
 művelődési rétegben; a másik egy magyar
 asszony, Jászai, Sophokles geniúsának bol-
 dog részese, ki őt megtanította szeretni,
 megtanította a bünt gyűlölni. Soha meg
 nem hálálható találkozása két nagy szel-
 lemnek!

Mind a kettő öserő, olyan helyzeteknek

*) Ezen alkalmi tárczát lapunk más helyén méltatjuk.

Egy van, a mit minduntalan hal-
 lunk emlegetni és pedig bizonyos pan-
 aszszal, hogy t. i. falvainkban bírót
 ma már csak „kötéllel“ lehet fogni. S
 midőn ezt a közigazgatás emberei kon-
 statálják, egyszersmind megállapodnak
 ezen ténynél s nem igen kutatják a
 tény okait.

Szükséges pedig mélyebb pillan-
 tást vetni e kérdésbe és foglalkozni e
 jelenség okaival. A községi bíró ma
 már szintoly fontos tényezője a közigaz-
 gatási szervezetnek, mint bármelyik
 más hivatalnok. Ha a községi jegyző
 állásáról, teendőiről, hivatala fontossá-
 gáról, fizetéséről stb. beszélünk, miért
 ne beszéljünk a községi bíró helyzetéről?

Első tekintetben lehetetlen, hogy
 fel ne tűnjék a községi bíró helyzete
 és lehetetlen, hogy indokolttá ne vál-
 jék azon régi panasz, hogy bírót csak
 kötéllel lehet fogni. Az ő helyzetük
 valóban figyelemre méltó. Többnyire
 egyszerű földművelő emberek ők, kik
 magukról nem sokat beszélnek, és be-
 szélteknek, mert mindenek felett arról
 vannak meggyőződve, hogy úgy kell
 lenni a dolog rendjének, mint a hogy
 van.

Igaz, hogy tanulmányaiknál fogva
 nem igényelhetnek valami különös ran-
 got, sem valami nagy jövedelmet. Ámde,
 ha nagy fizetést nem igényelhetnek is,
 az mégis csak ellenkezik a méltányos-
 sággal, hogy olyan nagy felelősség mel-
 lett oly igazán koldusfizetésben része-
 süljenek!

Mi a községi bíró fizetése? 25—30,
 50—60 frt és csak legritkább esetben,
 egy nagyobb községben, emelkedik
 100 frtra vagy annál magasabbra éven-
 kint. Ezzel szemben felelős az alispán-
 nak, főszolgabírónak, pénzügyigazga-
 tónak, adóhivatalnak és minden elkép-
 zelhető tagozatnak a netalán elkövetett
 mulasztásokért, melyekben a hibát leg-
 többször fel sem tudja fedezni és a

melyekért mint jégeső hull reá a bir-
 ság. Cselekedetei súlyosabb beszámít-
 ás alá jönnek, mint más közönséges
 emberéi s egy-egy keményebb szava
 vagy tette, mely közönséges embernél
 számba sem jön, fegyelmi büntetést,
 sok herce-hurczát, nem ritka esetben
 büntényítő eljárást von maga után,
 mert a büntető törvény ama szakasza,
 mely a hivatalos hatalommal való vissza-
 élésről szól, mint Damokles kardja függ
 a feje fölött.

Emellett hivataloskodása igénybe
 veszi idejét annyira, hogy magán dol-
 gaira időt alig fordíthat. Azután jönnek
 a hivatalával járó költségek, utaz-
 gatások a közigazgatási központba, adó-
 hivatalba stb.; sőt hárulnak reá bizo-
 nyos nobile officiumok is. Végül, a mit
 különösen ki kell emelnünk: ez a nagy
 felelősség és anyagi kockázat az adók
 beszédésénél és beszállításánál; sokszor
 tekintélyes mennyiségű pénz megőrzé-
 sénél is.

És mindez 50—60 frt fizetésért.

Nem kell tehát rajta csodálkozni,
 na a legtöbb helyen községi bírót
 csak kötéllel vagyunk képesek fogni;
 vagy a legtöbb bíró már az első év-
 ben megunja a dicsőséget s egy évi
 szolgálat után lemond. Ők is rájöttek
 már arra, hogy a falusi bíróság ma
 nem csupán tisztesség, hanem olyan
 hivatal, melytől roppant sokat kíván-
 nak kevés fizetésért. Látták azt maga
 a törvényhozás is előre s azért állította
 fel a bírói tiszt vezetésének kényszerét

Csakhogy ezen állapot a közügyek
 kára nélkül tovább nem tarthat így.
 Mily irányban történjék orvoslás, erre
 nézve azért nem állunk elő konkrét
 javaslattal, mert tudomásunk szerint az
 állami közigazgatásnak küszöbön levő
 behozatala alkalmával első sorban a
 községi közigazgatás reformálására fog
 kerülni a sor; és ma még természet-
 sen nem tudjuk, hogy az ismeretlen

Azért villan fel a körülmények zakla-
 tására haragvó lelke, mint távoli zivatar
 zokogása, mely a villogás után fel feljajdul.
 Így sirta Elektra is naponkint régi panasz-
 dalát, keservét a résztvevő szívek, az arany-
 ban dus Mykéné asszonyai előtt, bizonyára
 a mykénéi „Oroszlán-kapu“-ban, mely cyk-
 lopi romjaival ma is bámulatunk tárgya.
 Ide jár Elektra a királyi palotából hullatni
 könyeit, ha a bűnösök gonosz nyelve,
 Aigisthos és anyja Klytaimnéstra, feltépték
 régi sebeit és kemény bánásmódban része-
 sítették Agamemnon király számandó leányát.

De Elektra boszuja nemes, isteni tör-
 vény parancsolja; alapja a szeretet, mely
 sötét szavain is átcsillámlik. Biztatja a
 remény, hogy öcsese, a daliás ifjúvá ser-
 dült Orestes, egy napon eljön, törvényt
 lát a mykénéi királyi várban,
 hol most a bitor Aigisthos szennyes keze
 fertőzteti a házi oltár tüzet büntársával,
 Klytaimnéstrával, Agamemnon tisztos örö-
 kében. Orestes eljön, azért imádkozik Elektra
 sovargó lelke: sujtó pallosa megtisztítja az
 atyai házat, lemossa az undok bünt, meg-
 torolja a nővérén, Elektrán, elkövetett
 méltatlan bántalmakat és megnyugtatja a
 sirban boldogtalan atyja, Agamemnon ki-
 rály, szellemet. És ha kételkedik is néha e
 leány ajka Orestes eljövételén, megczáfolja
 beszédét a révedező, könyes szem, mely
 mindig Strophios országa felé néz, honnan
 üdvét, Orestes eljövételét reméli. Ha ez a
 sugár nem élne Elektra lelkében, azt gon-
 dolja, össze kellene roskadnia a szenvedé-

kormányjavaslat szerint mily hatáskör
 jut majd a községi bírónak.

Mivel azonban okvetlenül fog
 történni ez irányban is intézkedés, fel-
 vetettük a kérdést, hogy figyelmeztet-
 sük az illetékes köröket, miszerint itt
 az ideje, hogy ezen hivatalnak a do-
 tációját is hozzá arányba a vele járó
 terhes feladatokkal és felelősséggel.

A chikágói világkiállítás.

III.

KÖVÉR ANTAL.

E rövid leírásunkban csak általános
 képét kívántuk nyújtani az Ujvilág e csoda-
 szülöttének. — Minden új, meglepő és nagy-
 szabású ebben az ifjú városban, hol a létért
 való erős küzdelem a legnagyobb vehemen-
 tiával folyik. A világ minden sarkából össze-
 verődött nép ott igazi amerikai szellemben
 folytatja a világversenyt, melynek e város
 bámulatos fejlődését köszönheti.

Az emberi tudásnak mindazon viv-
 mányát, melyet az utolsó évtizedekben
 sokféle rendezett nemzetközi versenyeken,
 egy óriási képbe foglalva bemutattak,
 — tükrözi vissza a Jackson-parkban lé-
 tesített világtárlat is, az ugynevezett „fehér
 város“, hol a legtökéletesebb harmóniában
 és eddig nem látott arányokban a tudás és
 szorgalom gyümölcse van csoportosítva.

Ennek keretébe oly tárgyakat is fel-
 vettek, melyek szorosan véve nem képez-
 nek kiállítási cikket, de bizonyos tekintet-
 ben, mint az összes fontos alkatrészei,
 mivelődtörténeti becses tárgyak.

A város központjától tíz kilométernyi
 távolságra, a Michigan-tó partján elterülő
 Jackson-parkban helyezték el a kiállítást,
 hová most az egész művelt világ figyelme
 irányul, — több mint ezerötszáz holdnyi
 kiterjedésben (háromszorta nagyobb terület,
 mint a legutolsó párisi kiállítása volt), mely-
 ből 300 holdat maguk a csarnokok foglal-
 nak el.

A kiállítás festői elhelyezésénél fogva
 is csodálat tárgyát képezheti. A smaragd-
 zöld Michigan-tó által körülvett dus erdők-

sek terhe alatt, a mint valóban a hamvve-
 der láttára összeomlik.

A reménynek utolsó csillama is kialu-
 dott. A költő képzelete nehéz feladatot ir-
 a művész tehetsége elé, testét-lelkét egy-
 aránt igénybe veszi. Orestesének vélt ham-
 vait öelve Elektra, fájdalma a kétségbe-
 esés megrázó jalkiáltásaiban tör ki. Szé-
 ditő mélység felett áll, emberfeletti a küz-
 delem; érzi az örvényt, mely sodorja, nincs
 többé szabadulás.

Fájdalma és a reakövetkező felismerés
 öröme (anagnorisis) a költői emóciók egész
 öserdeje. Ebben tetőződik Jászainak feno-
 menális tehetsége; talentum és a legnagyobb
 figyelemmel kidolgozott tanultság itt cso-
 dát művelt. Az Orestessel folyta-
 tott monostichikus lyrai rész-
 let legfényesebb pontja a ma-
 gyar színművészetnek, korszak-
 ot alkotó jelenet Jászai mű-
 vészi pályájának és a szín-
 művészetnek történetében. Ki néz-
 hetné Elektra vergődéseit könnytelen sze-
 mekkel? ki ne indulna meg a testvér
 szeretet lángoszlóának e felvillanásán? há-
 romszoros érez kell, hogy szorítsa annak
 kezét. Vagy hol van a könyv, mely sike-
 rebben taníthatna a testvéri szeretetre
 mint Elektrának felzokogó fájdalma? Bes-
 tiae saepe immanes cantu flectuntur

Érzelmei sorvasztóan igazak; hasonli-
 tanak az ős rengeteghez, hol sarló még nem
 járt, fejszecsapás nem hangzott, emberi
 nyom nem taposta. Telve van ez titokteljes

től illatozó szigeteket, mesterséges lagunák szelik át, melyeken vigan surran tova óvelencei gondolák egész raja.

Messzire tündöklök az igazgatási épület aranyozott kupolája; az előtte elterülő szabad téren Columbia impozáns szökőkútja ragadja el a szemlélt. Gazdag szoborcsoportozata a szabadság apotheozisát tünteti fel. — A remek vizijátékot, a mint besötétedik, villamos lámpák százai a szivárvány minden színében ragyogtatják. Sötét háttérben kísértetiesen emelkednek ki a vakító fehér szoboralakok, míg a fény sugarak özönében tündéri fényt árasztanak a nagy medence felé tekintő óriás-épületek aranyozott diszítései

Az iparcarnok egymaga oly nagy arányokban épült kolosszus, melyhez fogható nincs több a világon. Az 520 méter hosszú, 110 méternyi széles, korinthusi modorban épített csarnokban másfél-száz ezer ember fér el.

Ugyanitt folyt le tavál a Kolumbus emlékünnepe; ezen epohális ünnepélynek egyik fénypontja volt ama nagyszerű hangverseny, melyen egyszerre kétezeröt száz ember dalolta az amerikai himnuszt s mint állítják, az nem volt a csarnok minden részében hallható.

Említést érdemel, hogy ezt az óriási csarnokot egyetlen pillér sem támasztja; a technika győzedelmes előhaladását ez a konstrukció kétségkívül fényesen dokumentálja.

Egyik kiválóan érdekes része a kiállításnak a közlekedési pavillon, a szállítási eszközök legkülönfélébb fajtájával. Együtt van abban a trojkától — a kabriolet-ig, a ladiktól, — házmagasságu hadihajóig mindenrendű eszköz, mely a közlekedés céljainak szolgál. Az európai embert különösen érdekelteti az a kényelem, melyet az amerikai vasutak nyújtanak — a mi tyukketreczeinkhez hasonló kupéinkkal szemben.

Az amerikai vasutakon fényes berendezésű étkezőket, háló termeket, fürdőszobákat talál az utas, a kit — ilyen kényelem mellett, — a sokszor napokig tartó utazás sem fáraszt ki.

Mit szóljunk a gépcarnokról, melynek méretei a lehetetlenséggel határosak? A legutóbbi párisi kiállítás gépműhelye hat-ezer lóerőre dolgozott, — ezt a számot a chikágói négyszeresen felülmúlja, a menyiben huszonnégyezer lóerőre dolgozó óriási masinája, melyet százhusz dynamó-gép hoz működésbe, adja az erőt ahhoz a rengeteg

homálylyal, borzalommal és szeretettel, mint a hajnal ragyogása. Sűrűjében az oroszlan sir kölykei után, madarak andalító éneke bájolja el érdekeidet, s az élő lények ezreinek öröm- s fájdalomhangja főséges érzésbe olvad össze. Ilyennek sejtette Sophokles Elektra érzelmeit, ilyené nőtt tegnap a nagy költő alkotása Jászai teremtő kezében. Tehetsége eltakarta személyét, mi csak Elektrát láttuk benne; mindvégig Agamemnon „vén leánya“ volt Jászai az ő zsenijének világitásában, utánozhatatlan eredetiségében.

Kiváló ajándéka az égnek, hogy van magyar művész, a ki magyar nyelven tolmácsolja a hősök, az istenek beszédét és érzelmeit Csikynek gyönyörű fordításában. Büszke lehet rá a nemzet, hogy egyik gyermeke a muza ily nagymérvű inspirációjában részesült, büszkének vagyunk rá, hogy a külföld is meghajol nagysága előtt s örömmel nyújtja az elismerés koszoruját a magyar művésznöknek. Mi a magyar művésznőt, a magyar színművésztet ünnepejlük Jászaiában!

Ha más szavalt is, folyton őt néztük, mert ha néma, akkor is beszél, beszél szemének fájó pillantásaival, taglejtésével és minden mozdulatával. Sójajai, sirása és kacagása lekötnek bennünket, költészete magával ragadja figyelmünket, elbűvöli idegeinket. Szemünk-szívünk odatapad szoborszerű mozdulataira, felszívjuk minden szavát, mint a sivatag homokja a jótékony eső cseppjeit Jászai az igaz és indokolt érzések legrejtettebb árnyalatát is tudja festeni, érvényre emelni. Emelkedett légkörbe varázsol, teljesen az övéi vagyunk, vele szállunk az ideál régióba, elfeledjük perczekre a saját énünket. Kiragad bennünket a közélet nyirkos köréből, a köznapiság fárasztó országútjáról és telemel az eszmék és lelkesült érzelmek ragyogó ösvényén oda, ahol az ember és a költő külön válnak, ahol a költő alkotó képzelete egy

munkához, melyet a csarnokban elhelyezett sok ezer gép végez. A gépcarnok működése olyan pokoli zajt, dübörgést idéz elő, hogy azt az ilyen zajhoz nem szokott egyének dobhártyájuk épségének a veszélyeztetése nélkül, ki sem tarthatják. — Bemutatják e gépcarnokban a tipografiai munkát is az első kézi sajtótól kezdve a legújabb találmányu rotációs gépek produktumáig a legkülönfélébb változatban, a mi szintén rendkívül érdekesen tünteti fel a kultúra haladását. Ott látni a papirgyártást, az óragyártást stb. a technikai művészet fejlődésének minden fázisát.

A kertészet palotájának gazdag kiállítása mellett eltörlül a londoni kristálypalota is. — Rengeteg kupolája alatt az exotikus növényzet legválogatottabb nevé illatozik, körülötte szökőkutak, patakok csergedezése kelt idillikus hangulatot.

A szőnyeg- és virágkertészet e tárházában nem kevesebb, mint ötvenezer rózsabokor fejt ki bódító illatát.

Ott van továbbá a köztársaság palotája 76 méternyre emelkedő kupolájával, a művészetek csarnoka, a melyről csak futólag megemlékezni nem is volna szabad; — a nők renaissance stýlben épült palotája; a tizenkét toronnyal ékeskedő villamosság-palotája, — a halászat épülete, melyben nagy akváriumok mindenféle víziállatokkal, tekebékákkal stb. szórakoztatják a kiállítás kifaradt látogatóit, sőt az inycenzeket, a terített asztalokon sült, vagy főtt állapotban mindjárt föl is találják az akvárium lakóit.

Az újbányai templom renoválása.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A „Barsi Ellenőr“ ez idei 26-ik számának újdonságai között az újbányai egy nevezett Szt. Erzsébet templom folyamatban lévő restaurálása véteik oly kíméletlen kritika alá, mely már a rossz akarattal határos. — Kötelességünknek tartjuk ennél fogva, hogy a netalán érdeklődő megyei közönséget a félrevezetéstől megkíméljük s bebizonyíthassuk, hogy városunk ádózat-kész közönségének jó akarata s törekvése inkább elismerést, mint ily kíméletlen gancsot érdemel, — tekintetes Szerkesztő urat felkérni, miként jelen közleményünknek becses lapja legközelebbi számában helyet adni sziveskedjék.

Czikkiró ur azzal kezdi, hogy az újbányai kápolna egyetlen műemléke a városnak, melyet a mostani restaurálás sem lesz képes elenyésztetni!... Furcsa! Addig mig ezen kápolná-

szebb világot nyit meg előttünk, s mi élvezük lényünknek jobb részét, az isteni éthert, mely lelkünkkel rokon. Az a tudat, hogy ily magaslaton állunk, a legtisztább örömelevezetést kelti szívünkben.

Játéka folyton tartó hódítás volt, szakadatlan láncolata a diadaloknak, de ezen diadalutján a foglyul ejtett közönség szivesen, odaadólág kíséri a hódító királynőt. Megjelenése egy görög istennő; mintha az istenek vére, az ichor, forrna ereiben, fejedelmi, királyi nagyság. Tudja, hogy ősei Tantalos, az istenek lakomáira volt hivatalos és itta a halhatatlanság nektárját. Egy megbezett isten haragja az Iliasban olyan, mint a minőnek ő mutatta magát anyjával szemben, ugy sirnak az istenek, mint ő sirt Orestese hamvai felett!

Hangja nagy terjedelmű, a színek ezernyi változatával rendelkezik. A szerelem, az ábránd suttogó rezgéseitől a baráti közlekenység, méltóság, kothurnusán a parancsoló hatalom és izgatott szenvedély viharának orkáujáig a legheterogénabb érzelmek megszőrója az ő szíve. De tudja magát mérsékelni, uralkodik szerepe felett, hatalmában van önmagának; tudja, ki az a közönséggel szemben, meddig szabad elmenie, hol vannak a művészet korlátai, mennyi jogot engedhet annak a benne levő „másik én“nek. Ez a „nagyság“ ismertető jele, ez adja meg játékának azt az előkelő nemeséget, melyet tehetség nélkül más halandó utánozni ne merészeljen!

Minden mozdulata egy-egy szobor, de a mely érez; fájdalom, csak emlékezetünk tartja meg arczifejezéseit, alakját, mozdulatait. Pedig mindig szeretőnk szemek előtt látni azt az óriási tehetséget, mely csupa fény, árnyat nem vet, mint az ind istenek. Csupán egyet nem mernék állítani, azt, hogy e tehetség a tökély vége, ezzel sérténém. Érzem ezt, ha mai szereplését összehasonlítom a nemzeti színházban látott Antigoné alakításával. (1876. máj. 28.)

nak jellegzett templom ugyszólván romban hevert (mert bedőlés-sel fenyegető) volt a miatt zárva tartatott), széles ez országban senki sem méltatta azt azon megtisztelő kitüntetésben, hogy „országos műemléknek“ nyilvánította volna. — Ipolyi Arnold volt beszercebányai püspök műemléket sejtett ugyan állítólag benne, de erről tudomást sem a kormány, sen az ország, sem a megye nem vett, de még városunk maga sem vehetett, mert ezt csak akkor tudtuk meg, midőn annak hitbuzgó közönségében a templomot eredeti hivatásának lehető visszamaradására irányult mozgalom élén állott férfiak egy országos gyűjtés engedélyezése végett a megyei hatósághoz járultak kérvényezőleg. — Ekkor tudódott csak ki, hogy ez az országnak egy műemléke.

Midőn a gyűjtést megindítottuk, igen kicsinynek bizonyult az adakozók száma, de annál nagyobbak azoké, kik a restaurálendő templom „műemlék“ voltára mennél kevesebb sulyt fektetve, erszényüket zárva tartották s mélyen hallgattak. — S most, midőn majdnem kizárólag újbányai hívek adakozásából összegyűlt fillérekkel folyamatba tetőtett a templom restaurálása, már is felütötte a kérelmetlen, sokszor kíméletlen, a legtöbb esetben avatatlan kritikának hydrája a fejét.

Egy templom mint műemléknek stýl-szerű restaurálása akkor, midőn 800 firt áll a tervezőknek rendelkezésére! — Kell-e ehhez commentár? Itélje meg az elfogulatlan bíráló, helyesebb lett volna-e a templomot — egyszerűen romba dőlni engedni — mert hisz ezt semmiféle kül beavatkozás sem iparkodott megakadályozhatni — vagy azt a rendelkezésre álló eszközökhöz képest hivatásának visszaadni s mint 500 évet látott, a török uralom szentségtelen erőszakoskodását átszenvedett építményt a jövő nemzedéknek legalább megtartani?

Mert ne tessék szem elől tévesztetni, hogy ismételen megújított gyűjtésünk sem eredményezett a fentjelzett összegnél többet s a magas kormány kilátásba helyezett 300 frtnyi segélye sem folyt még be, városunk pénzügyi helyzete pedig maga is oly sivár, hogy legjobb akarata mellett sem nyújthat a készséggel felajánlottnál többet.

Czikkiró ur a templom csucsiveit gerinceik és hevedereikkel mint olyanokat, melyek épen maradván, változást nem szenvedtek, — nagy meglepődésünkre a műemlék jellegével megfelelőeknek találta, megczáfolván saját maga kritikájának azon utolsó szavait, hogy a mi a templomon új, az nem jó, a mi pedig jó, az nem új. — Hisz ép a csucsivek gerincei s hevederei egészen újak, mert az eredetileg köböl faragott gerincek s hevederek valószínűleg a török uralom idejében, durva kezek által egyszerűen leüttetvén, most művakolással hozattak helyre, ezt persze a műrégész kritikus ur nem tudhatta.

A symetria végett állítólag kivá-

Egyénisége, tehetsége azóta még nagyobb arányokat öltött, csupa világosság ez az asszony; vonása a fenségig emelkedő értelem és a kedély mélységének titka. Csakis Jászai való olyan erős karaktereknek megjátszására, mint Medea, Elektra, Antigoné, a hol a női gyöngédségnek férfias erővel kell párosulnia.

Ilyen nagy terjedelmű Jászai muzsájának ható köre, eltart kelettel nyugatig, megborzaszt mint a zord észak és izzóbb az equator tűzénél. — Mit mondjunk a többi szereplőkről? hogy szépen, remekül játszottak; fénylettek, mint a csillagok, de a Jászai egyéniségéből kisugárzó fény mellett alig voltak észrevehetőek, csillogásuk a nap előtt megfakult, vagy inkább a nap fényébe olvadtak át, onnan nyerték erejüket. Jászai tegnap is nagy munkát végzett, hatalmas szellemével fel tudta emelni környeztet tehetségük nivójára s ezzel játéka olyan kellemes összhang, tudatos ensemble eredménye lett, a minőre büszke lehet a muza, és szerencsésnek mondhatja magát az a közönség, mely ilyen előadásnak szemléltője lehetett.

Soha nem tapasztalt óriási tapsviharban tombolt a zufoolt ház mintegy negyedóráig a felismerés jelenete után. Kinek lett volna módjában megolvasni, hányszor hívták az ünnepeletet a lámpák elé? Ilyen jelenetet még soha sem láttunk, el sem is tuduk képzelni, hogy ez lehetséges!

A nagyszerű babérkoszoru csak szerény jele volt a distingvált közönség hódolatának, sokkal inkább fénylett az a könyccsepp, a mely mindnyájunk szeméből lepergett, mint el nem titkható tanuja Jászai paratlan erejének, művésze varázsának.

Köszönjük, köszönjük a géniuszunk ránk bintett fényét és melegét. Kísérje áldás a magyar kultúra felvirágzására tett minden lépteit!

Csere József.

gott s czikkiró ur által annyira perhorrescált új ablakot illetőleg meg kell jegyeznünk, hogy a sanctuarium 4 ablaka közül az egyik mintegy 70 cmrel lévén rövidebb a többinél, ezt amazokkal egy hosszba törtük ki, nem bírva provinciálisan ártatlanságunkban tudomással arról, hogy a góth izlés főfeltétele minden részarányosság és összhangnak teljes kizárásában fekszik.

Ezen — amint most látjuk — hiedelminket különben a műemlékek országos bizottságának két itt járt kiküldöttje Dr. Czobor Béla kanonok és Müller műépítész ur sem iparkodott eloszlatni, mert ebbeli intézkedéseinket elfogadván, most azon kétségbeejtő helyzetbe juttattak, miként nem tudjuk, hogy az ő, vagy a czikkiró ur műrégési szakértelme előtt emeljük-e kalapot?

Hogy czikkiró ur az egyik falfestményben Krisztust az irástudók között vélte tévesen látni, holott az megváltónkat 12 éves korában s azon pillanatan ábrázolja, midőn őt kereső szülei véletlenül a jeruzsálemi templomban akadtak reá, — mellékes dolog; fontosabb s tulmerész kritikára vall azon kijelentése, mellyel a másik festmény alakjait képtelenül csoportosítottaknak találja, holott ez Herzik Ágostonnak Romában látható s a tekintetes szerkesztő urnak betekintés végett photolyograficus másolatban bemellékelt domborműve után készült.

Ha ezen eredeti műemlek alakjai csoportosításának képtelenségéről előbb adót volna czikkiró ur ily laicus elmének is könnyen érthető felvilágosító magyarázatot, bizonyára nem azt váasztjuk valamintául.

Midőn ezen, czikkiró ur sziveségéből immáron legalább megyeszerte örvendeztetett szerény templomunk történetére vonatkozó rövid passust a tisztelt közönség tájékoztatása végett közléstennénk, felkérve azt, hogy a czikkiró ur kritikájának a valósággal leendő összehasonlíthatása végett alkalmilag a munkálótat megtekintse, kijelentjük, miként a tárgy felett semminemű polemiába többé bocsátkozni nem fogunk s minden, ez ügyben mégnetalán megjelenendő közleményt hallgatással mellőzünk, czélunk lévén csupán az, hogy a különben teljeen szakavatott lapszerkesztő ez irányban avatatlan kritikájára mi, mint avatatlan szerkesztők, de a restaurálási munkát vezetői felelhesünk.

Petykó Elek.
Baumann Samu.
Koperniczky József.

Budapest, 1893. július 6.

— Párisi tüntetések. — A függetlenségük ügye. — Valuta-munkálataink, kapcsolatban az ezüstkérdéssel. — Iparunk. — A magyar ruha viselése. —

Budapest elcsendesült egy kissé erre a két hónapra. Utcái néptelenebbek és kevésbé zajosak. Csak ha valami rendkívül érdekes dolog történik a városban, a milyen volt; teszem azt, az osztrák vasutasok, vagy a fiumeiek látogatása, csak akkor lesz élénkebb. Csoportok verődtek össze a vendégek körül s lelkesedve üdvözölték a vendégeket.

Különben dehogyan van kedve ilyenkor a fővárosiaknak csoportosulni, dehogyan lenne kedve demonstrálni! Pedig Párisban, most rendeztek egy kis forradalmat. A diákok kezdték a tüntetést; mert az erkölcsöknek egy buzgó öre nem nézhette az ő bálozásukat a grisetékekkel, följelentést tett a rendőrségnek, és a rendőrfőnök betiltotta a könnyűvérű hölgyekkel való multságukat. Ebből kezdődött a tüntetés, a mely lassankint elfajult.

Gyanus elemek vegyültek a tüntetők közé, munkás izgatók, s a szocialista elvek szájhősei; elkezdődtek a verekedések és gyujtogatások; a diákság kivonta magát a tüntetők közül, a mely lassan egy préda után leső cöcselékékháddá lőu, s az egész várost forrongásba hozta.

Mohó kíváncsisággal eltelve olvaszuk a napilapok híreit, hogy ugyan mivé fog fejlődni ez a dolog abban a városban, a hol, ugyszólván, lakása van annak az istennek, a ki a forradalom szeleit tartja hatalmában s pillanatnyi szeszélye szerint menezsi azokat világgá. A mi temperamentumunk ilyen dolgok megeselekedésére már nem igen lenne hajlandó. Lelkesedni tudunk, de alapos ok kell arra, hogy kifakadjunk.

Másban leledzik a mi hibánk: átkos visszavonás és vizály emészté e nemzet orejét. A függetlenségük ügye még mindig nem nyert elintéztést s Eötvös körösi beszéde sem szolgált az ellentétek eloszlatására. E hóban különben összeül már Kosuth kivánságához mérten a kettészakadt párt három-három kiküldöttje, hogy az egyesség létrehozását megkísértsék.

Pedig egező szükségünk van az egyetértésre mindenben. Nagy állami feladatok előtt állunk, magas czélok tűzettek ki, a melyek elérésére vállvetett munkásság szükséges. Így a kormány benn van a valuta-rendezés munkájában és azt erősen reményli, hogy keresztül is viszi. Most ugyan az ezüst értékének cökkenése egy kis nehézséget okoz, de nem legyőzhetlent. A kormány ugyanis nem fogadta el az alternatio-valutát, a mely az ezüst árának változása és ingadozása mellett kevésbé megfelelő, hanem aranyvalutát létesít. Mert a bimetalizmushoz az értékviszony megállapítása zavarokat szül, a fizetéseknek az az

pénz nem használtatik, mely a világgiacon olcsóbb stb. míg az arany értéke állandóbb, a fizetésekkel könnyelmesebb; nem oly könnyen kopik, verési költsége kisebb stb.

Az ezüst árcsökkenése tehát, miután az aranykéslet nagy része már be van szerezve, s a hátralévőket is papírpénzen fogják beszerezni, nem olyan óriási baj.

A valutarendezést tehát a kormány keresztülviszi, csak hogy az egyházi politikai reformoknak mi lesz a sorsa, az már kétes. Keresztülvitetnek-e majd és megszilárdítja hosszú időre a Wekerle-kormány pozícióját, vagy összezúgognak csattanós befejezésül annak a tragikomédiának, a melynek találó czíme sok hü hű semmiért, és a mely egy miniszterium komikus végét fogja tárgyalni. No de ez mind az idő kérdése. Két hónapra e kérdésekben is pauza tartatik. Aktuálisabb dolgok jobban érdekelnek. Fejlődő iparunk szemlélése s a fejlődés előmozdítását eszközölő motívumok létesítése örömmel tölt el mindenkit. A kereskedelmi miniszter a mult héten nyitotta meg a székely iparmuzeumot, mely a székely érdekek védelmét lesz hivatva teljesíteni, majd vásárlásokat eszközölt az iparművészeti muzeum számára, hogy hazai műiparosaink külföldi műremekeket szemlélve, hasonló termékek létesítésére ösztönöztesse. Mert kétségtelen, hogy iparunk az utóbbi időben rendkívül fejlődött, de hogy a milleniumon a külföld bámulatát kiérdemelje, addig még sokat kell fejlődnie. A nagy nemzeti ünnepen sok olyasmit kell felmutatnunk, a mit eddig még nem voltunk képesek produkálni s legkiváltkép törekednünk kell mindenben speciálisan, nemzetit adnunk. E törekvésnek tulajdonítható azon legújabb eszme is, hogy a milleniumra hozassék ismét divatba a magyar ruha viselése. Késztelenül életrevaló törekvés s hamagvaló, a millenium sikerét a külföldiek előtt jobban biztosítja. Az egyetemi polgárok körében különben már két év előtt is megpendítettett ez az eszme, a mikor is az egyenruha viselésének kérdése merült fel, egyesek a magyar ruhát ajánlották az egyes fakultások színeit képviselő zsinórzattal, s az egyetem színeivel. Lehet, hogy a milleniumra ez is meglesz, csak a kezdet a legnehezebb, a mely ha megvan, a siker is biztosítva van már félig.

Fővárosi levelező.

Különfélék.

— **Jászai Mari Léván.** Azon alkalomból, hogy Jászai Mari asszony, hazánk nagy tragikája, művésztszái kíséretében f. hó 11-én minden szépért lelkesedő városunkat is meglátogatja és intelligens közönségünket páratlan művészetének varázsában részesíti, — egész terjedelmében közöljük a tárczában lapunk munkatársának Cserei József tanárnak tollából a „Délmagyarországi Közlöny“ azon tárczacikkét, melyet a művésznőnek temesvári vendégszereplése alkalmával „Elektra“ előadására írt (93. jan. 24.). Teljesen tájékozódhatik e cikkből a művelt közönség az ógörögök legnagyobb tragikusának, Sophoklesnek, költői ereje és Jászai fenomenális művészete iránt, melyet a szakértő tanár a benyomás közvetlensége alatt oly hiven és melegen rajzol. **Jászai neve olyan csillag, a milyen még sohasem ragyogott a magyarszínművészet égen!** Városunk művelt közönsége bizonyára lelkesedni fog Jászai művészetéért, a magyar kultúráért, átérti és érzi, hogy a nagy művésznőben önmagát tiszteli meg, finom művésznőben tesz tanúságot akkor, ha elismerésének koszorúval halmozza el a divát és őt a tisztelnek minél nagyobb nyilvánulásaival tünteti ki.

— **A garamvölgyi vasút ügye.** Barsvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 6-án megtartott rendkívüli közgyűlésében a vasutügyi bizottság és az állandó választmányának egybehangzó véleménye s előterjesztése alapján — a Léva-verebélyi vasútra megszavazott 200 ezer forintnak érintése nélkül — a Lévatól Garam-Berzenczéig építendő vasutvonalra a már előbből megajánlott 100 ezer forint mellé újabb 200 ezer s így összesen 300 forintot egyhanglag megszavazott, oly feltétel alatt, hogy a vonal az engedélyokmány kiállításának napjától számítandó két év alatt a forgalomnak átadassék s így igen valószínű, hogy a vonal építése már az idén kezdetét veszi.

— **Tánczvizgalom.** A magyar királyi honvédségi Ludovika ezen akadémia tisztiképző III. évfolyama földmérő gyakorlati alkalmából tegnap este a Kolibál-kert helyiségeiben tánczvizgalmat rendezett. A szépen sikerült mulatságon oly nagyszámu közönség vett részt, hogy a kertnek helyiségeit, a melyek ezen alkalomra kiváló csinnal és jó izléssel voltak díszítve, teljesen betöltötte. Az estély 8 órakor vette kezdetét s a legvidámabb hangulatban reggelig tartott. A kedélyesen eltöltött estélyről a résztvevő közönség kedves emlékekkel gazdagodva távozott.

— **Választás.** Léva város képviselőtestülete e hó 3-án, d. e., Dombay Vilmos Barsvármegye alispánjának elnökele alatt közgyűlést tartott, a melynek egyedüli tárgyát a főjegyző és első tanácsnoki állások betöltése képezte. A főjegyzői állásra — mint egyedüli pályázó és jelölt — egyhanglag

Szilassy Sándor, második tanácsnok, — az első tanácsnoki állásra pedig a hét pályázó közül 41 szavazattal Medveczky Ottó lett megválasztva. — Városunk új tisztviselőit azon biztos reményben üdvözöljük megválasztásuk alkalmából, hogy fontos hivatalukat a város érdekeinek szem előtt tartása mellett, a város közönségének teljes megelégedésére fogják betölteni.

— **Városi közgyűlés.** Léva város képviselőtestülete e hó 3-án délután tartotta meg évnegyedes rendes közgyűlését, a melyen a városház, tornacsarnok és görögpótló számára szükségessé vált helyiségek építésére vonatkozólag a közgyűlés elfogadta a szakosztályok és a tanács egybehangzó véleményét, hogy a városház annak jelenlegi helyén s az előtte levő téren, szabályos négyszögben, a város közönségének legkisebb megterhelhetése nélkül, hosszabb időre felveendő költségből úgy építtessék fel, hogy az épület földszintjén készítenő bolthelyiségek és esetleges lakások bére fedezze a költségek kamatait és a törlesztésnek évi összegét. — Ezzel kapcsolatban kimondotta a közgyűlés, hogy a Laci-konyháknak peccsenyesítő-boltjai, a melyek a városnak jelentékeny összeget jövedelmeznek, mostani helyükről a piac téren más alkalmas pontján, a kornak megfelelő alak- és modorban legyenek felállítva. — A tervek elkészítésére s a költségnévvel módoszatának megállapítására egy szakbizottság küldetett ki. — A tornacsarnok építésére nézve is elfogadta a szakosztályok véleményét s elhatározta, hogy újabb és alaposan indokolt feliratban arra fogja kérni a minisztert, hogy az építkezés helyéül első sorban a Vaiger-féle kertet fogadja el. — A görögpótló részére szükségessé vált helyiségeket a közgyűlés a főgimnázium udvarának déli oldalára, a főépülethez kapcsolatban, még pedig — tekintettel arra, hogy hihetőleg már egy-két év múlva behozatik az egységes középiskolai rendszer, a mikor amugy is több tanteremmel kell bővíteni a főgimnázium épületét — a földszinten két s az emeleten szintén két helyiséggel határozta felépíttetni. — A volt mértékhatóságok háznak lebontását s az ez által nyert üres teleknek — a tulajdonjog épségben tartása mellett — a rom. kath. fiúiskola udvarához való csatolását mondotta ki a közgyűlés, a mely ezen tárgyakon kívül még több, kisebb érdekű ügyet intézett el.

— **Hymen.** Kersék János, ügyvéd-jelölt, lapunk munkatársa, jegyet váltott Léván Agárdy Etelkával, Agárdy Zsigmond lévai polgárnak kedves leányával. Aldás koszoruzza frigyüket!

— **Gyalogközlekedés a vasútig.** A város képviselőtestülete, hogy a vasúthoz a gyalogközlekedést megkönnyítse s a közönségre nézve kényelmessé tegye, már három évvel ezelőtt elhatározta, hogy a Szepesi-utca köjárdájának folytatásaként a Kálnai-utca jobb oldalán hasonló járdát s a külső vásártér bal felén, egész az állomásra vezető utig vagy kő- vagy makadam-szerű gyalogutat készíttet. — Ez ügyben azonban két év óta egy lépéssel sem jutottunk előbbre. A köjárdát két év előtt leakták a Szepesi-utca végéig; de — dacára annak, hogy a járdaépítéshez szükséges köanyag már nagy mennyiségben kifarragva készen áll — a továbbépítés munkálata egészen szünetel, a mit a nyári hónapokban is nagyon érez a közönség; mert vagy az országot porában vagy a házak mentén levő gidres-gödörös uton kell ki- és bejárnia. Őszkor és télen pedig a sártengerben kell gázolnia. Nagyon meggátolta a gyalogközlekedést még azon körülmény is, hogy a vasút által kisajátított ternek az ut szélén levő területen faraktár lett felállítva, a mi által a kényelmes gyalogut szűk s a majdnem teljesen járhatatlanná vált. — A közönség kényelme s a közlekedés könnyebbé tétele érdekében szólalunk fel, a mikor ismételten sürgetjük a gyalogjárdának a vasútig való gyors kiépítését.

— **Növendékpapok felvétele.** Az esztergomi főgymnázium papnövendékeinek csodvizsgálatát folyó hó 4-én tartotta meg Mayer István püspök és érseki helynök, a mely alkalommal Léváról a következők lettek felvéve: Turcsin Antal, a III. évi teológiára; Tonhaizer Mihály az első évfolyamra; Gabala József a hatodik, Hliva Emil és Bussai Tivadar az ötödik osztályra. — 74 jelentkező közül 39-en vétettek fel.

— **Közgyűlés.** Barsvármegye községi és körjegyzők egyletének legutóbb megtartott közgyűlésén az elhunyt Thuránszky Nándor helyére elnökké Kolecsányi Géza lett megválasztva. Megválasztottak továbbá: Szedlák János, alelnöknek; Závodszky Ödön fő-, Paull Ferenc aljegyzőnek és Rajczy János pénztárnoknak. — A községi és körjegyzői szigorló bizottság tagjának Szedlák János jelöltetett ki.

— **Választók figyelmébe.** Az 1894-re összeállított, illetőleg kiigazított választói névjegyzék e hó 5-25 ig, d. e. 8-12 óráig a városi tanácssteremben minden választó által betekinthező s a beadandó felhívások ellen teendő észrevételeket pedig e hó 16-25-ig lehet beadni.

— **Vonatösszeültetés.** A Selmezbánya és Garamberzencze között közlekedő vasút — mint értesülünk — e hó 2-án a

garamberzenczei állomáson két üres kocsi-val összeültözött. A szerencsétlenség a váltó hibás állítása következtében történt. A vonat ugyanis olyan vágányra futott, a melyen két üres kocsi állott. A vonatvezető megadta ugyan a vészjelt, de már késő volt. A vészjeltől az utasok úgy megijedtek, hogy sokan az ablakon ugráltak ki. Egy kis leány oly szerencsétlenül esett ki, hogy a kerekék alá került, a melyek karját összezúzták. Egyéb baj szerencsére nem történt, csak az, hogy az üres kocsik összezúzódtak és a mozdony jelentéktelenül megsérült.

— **Nyaraló gyermekek Körmozsbányán.** A szülei gyermektelep 50 kitépített leánykaja e hó 3-án a gyorsvonattal szerencsésen megérkezett Körmozsbányára. A leánykák — mint levelezőnk írja — a palotaszéri modern iskolaépületben vannak elhelyezve, a melyet a város ezen czélra már évek óta szívesen szokott átengedni.

— **A vihnyeji fürdőről** az elmúlt napokban olyan hírek keringtek, hogy a gyógyforrás kiapadt s ezért a vendégek nagy része ott is hagyta a fürdőt. A hírt — mint értesülünk — egy szolgálatából elbocsátott egyén bosszúból terjesztette el s nem egyéb rágalomnál; mert a napokban megjelent hivatalos vízmérés kimutatta, hogy a meleg vasas gyógyforrás 24 órában 13 ezer hektoliter vizet ad, vagyis annyit, mint tíz év óta, mióta t. i. az artézi forrás által a mélyebb vízmedence megnyitott.

— **Vizbe fult gyermek.** Léván, az Árok-utcában egy két és fél éves leányka, a kit anyja, özvegy Zsemle Mihályné Zounek Ferenc gondozására bízott, tegnap este az udvar és kert között levő, födetlen viztartó gödörbe esett s bele is fult. — Az illető ház tulajdonosának vétkes gondatlanságára vall, hogy a viztartót be nem födöti vagy korláttal el nem látja.

— **A szellőztetésnek** legtokéletesebb módja Japánban divatozik. A japáni ugyanis rendszeren minden reggel kiemeli házában homlok falazatát az utca felől, hogy szabad levegőt kapjon.

— **Az európai méhtenyésztésről** egy szaklap a következő adatokat közli: Ausztria-Magyarországban van 1.550.000 méhkas, Németországban 1.450.000, Franciaországban 950.000, Hollandiában 24.000, Belgiumban 200.000, Oroszországban 110.000, Dániában 90.000 és Görögországban 30.000.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelmi miniszter Dettrich Péternek és érdektársainak a m. kir. államvasutak Nagybélicz állomásától kiágazólag Simony, Kis-Ugrócz, Pázsit, Nagy-Ugrócz, Oszlány, Cserenye, Bisztricsöny stb. községek határainak érintésével a m. kir. államvasutak Turóczi vidékén a megadott előmunkálati engedély érvényét további egy évre meghosszabbította.

— **Léván június hónapban meghaltak.** Meszina Józsefné, született Komár Mária, élt 72 évet; Bulcsár Istvánné szül. Veres Zsófia, élt 64 évet; Mészáros Jánosné szül. Bélik Julianna, élt 39 évet; Nyemcsok János, élt 6 napot; Kulcsár András, élt 1 évet és 6 hónapot; Csigel József, élt 4 évet; Szabados Antal, élt 21 napot; Bella Lajos, élt 3 évet; Potragyai Ferenc, élt 25 évet; Dohány Lajos, élt 4 évet és 9 hónapot; özv. Bélik György, élt 76 évet; Vozárik Anna, élt 24 évet; Kis Flórián, élt 65 évet; Novotni Géza, élt 11 hónapot; Licskó János, élt 65 évet; Jakubovics Mária, élt 1 hónapot; Práh Ferenc, élt 9 hónapot.

— **RÖVID HIREK — Felhőszakadás.** Mult pénteken Miskolcra és vidékén óriási felhőszakadás volt, a mely házakat döntött össze és igen sok kárt okozott. — **Ritka nász.** Gyulán egy 22 éves fiatal ember a napokban esküdtött örök hűséget 74 éves arájának. Az új pár nászutra Olaszországba utazott. — **Magyar divat.** Hogy az 1896-ban tartandó milleniumi ünnepségek nemzeti jellege kitűnjék, főúri körökben az az eszme merült fel, hogy a kiállítás alatt újból behozzák a magyar divatot, legalább ideiglenesen s a kiállítás idejére. — **Sertés-orbáncz.** Dobó-Berekalja és Zeliz községekben a sertések állományában az orbáncz járványszerűleg fellépett. — **E hó elején** az országnak igen sok helyén, főleg a felvidéken fekvő vármegyékben, nagyon erős záporok, néhol felhőszakadászerű esők voltak; helyenkint még is esett s ezért ezen helyeken a termésre való kilátások nagyon csökkentek. — **Lóverseny.** A szeptember hó végén Nyitrán megtartandó ló- és ügatóversenyt nagy érdeklődéssel várja a szomszédos vármegyék közönsége. — **Párisban** a helyzet napok óta igen komoly. Most már nem a diákok zavarognak, hanem Páris külvárosainak csöcseléke rombol és zuzمند, a mi kezdetébe akad. Valóságos utcai harcok folynak a rendőrök és csöcselék között.

APROBÁGOM.

E nyitító körülmény. — Uram! — monda a védőügyvéd a tárgyaló teremben — ne feledjék, hogy kliensem süket s így nem hallgathatott a lelkiismeret szavára!

Görömbán. Nő: Emlékszel, mily ostoba arcot vágált, mikor megkértél? . . . Oh, kérlek, igazán ostoba voltam én akkor!

Kedélyes. Urnő: De Julcsa! hogy lehet egyszerre regényt olvasni és a gyermekekre vigyázni? — Szobaleány: Ó, nem zseniroz engem a kicsike . . .

Lévai piaci árak.

Rovatvezető: Kónya József városkapitány.

Buza: m.-mázsánként 7 frt — kr. 20 frt. — Két szeres 5 frt 80 kr. 6 frt 80 kr. Roza 5 frt. 20 kr. 5 frt 50 kr. Arpa 5 frt 50 kr. 6 frt — Kukorica 5 frt 60 kr 5 frt 80 kr. Bab 4 frt — kr. 4 frt 20 kr. Zab 7 frt 80 kr. 8 frt — kr. Lencse 5 frt 50 kr. 6 frt — kr. Köles 4 frt — kr. 4 frt 50 kr.

Nyiltér.

I.

Báli-selyemszöveteket méterenként 45 krtól II ft 65 krig, valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket is méterenként 45 krtól II ft 65 krig — sima, csikozott, kockázott mintázott, damaszolt stb. minőségben (mintegy 200 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban) póstabér és vámmentesen szállít: **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben, Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

II.

22288 szám.

IV b. 1893.

Pályázat.

Az adóbehajtásnak Bars és Hont vármegye területén való sikeres eszközlése céljából a hivatalból megállapított körjegyzőségi csoportok számára ezen kir. pénzügyigazgatóság által kijelölt és a körjegyzőségi csoportokhoz tartozó községek előjáróságai által igeiglenes minőségben felfogadandó több adóvégrehajtóra van szükség.

A felfogadott adóvégrehajtók 2 frt 50 kr. napidíjban részesülnek, a szükséges fuvar pedig a községek által természetben és ingyen kiállítatik, esetleg kilométerenként 17²/ krral felszámítható.

A végrehajtók által érdembe hozott illetményeknek pontos kiszolgáltatásáról gondoskodva van.

Felhivatnak tehát mindazok, kik e minőségben magukat alkalmaztatni kívánják, hogy erkölcsi magaviseletüket, — végzett tanulmányaikat — nyelvismeretüket, — valamint eddigi foglalkozásukat és a végrehajtási eljárásban való jártasságot igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket ezen pénzügyigazgatóságnál legkésőbb f. évi július hó 25-ig nyújtsák be.

A felfogadott végrehajtó működése részben f. é. augusztus hóban, részben szeptember hóban veszi kezdetét.

Magy. kir. pénzügyigazgatóság
Léván, 1893. július hó 3-án.

III.

Árverési hirdetmény.

A besztercebányai püspöki uradalom írásbeli ajánlatokkal egybekapcsolt nyilvános árverés útján áruba bocsátja a folyó évben már is vágás alá került és eladásra szánt, és pedig a barsberzenczei községi határban lévő 3717. ürköbméter hasáb- és 78 ürk^m dorong fát, a csejkői községi határban lévő 3174¹/₂ ürk^m hasáb és 792 ürk^m dorong fát, a garamszöllösi határban lévő 2279 ürk^m hasáb- és 591 ürk^m dorong fát, és a némethi községi határban lévő 2343 ürk^m hasáb- és 381 ürk^m dorong fát feldolgozva és a vágásban rakásolva.

Bánatpénz fejében leteendő, illetve, az ajánlathoz csatolandó:

a bars-berzenczei fára 200 frt.

a csejkői fára 400 frt.

a garam-szöllösi fára 300 frt. és

a némethi fára 200 frt.

A zárt ajánlatot tevőkről feltételeztetik, — hogy azok az árverési és szerződési feltételeket ismerik és magukat azoknak feltétlenül alávetik.

Az árverési és szerződési feltételek az uradalmi titkárnál Gr.-Szent-Kereszten és Pultz Ferencz uradalmi főerdésznel Bars-Berzenczén tekinthetők meg.

Az árverés f. évi július hó 18-án délelőtti 10 órakor fog Bars-Berzenczén az erdő gondnokság hivatalos helyiségében megtartatni.

Besztercebányán 1893. jul. 3-án.

Dr. Tilleß Bela s. k.
uradalmi ügyész.

KIS HIRDETÉSEK.

Hirdetésekre bővebb felvilágosítást Nyitrai és Társaság kiadójának, ki leveleiben tudakozódásra postabélyeg beküldése mellett azonnal válaszol.

15 db. berni, részben hasas részben leleltt tehén, 2-ik és 3-ik borjuval eladó.

A Teleky (fogadó-) utca 298. számú sarokház szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást a tulajdonos ad.

Továbbá a Fehérmegyében nevelt birkanyájamból 300 fiatal anyabirka eladó.

Árma, u. p. Nagy-Salló.
Grünwald Jakab.

Gazdasági gépek, géprészletek és gépszijak. — Szerzőszám, vas- és acél főraktár.

KERN TESTVÉREK LÉVÁN.

PSERHOFER J.-féle 40 12-9
gyógyszertár

BÉCSBEN I., KER., SINGERSTRASSE 15. sz. a. „zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacsook, ez előtt általános labdacsook neve alatt ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsook csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsook általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitiűő háziszertől készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacsook háziszertől ajánlatnak és ajáltattak minden oly bajok, nál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitiűő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: így sápkóránál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsook oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacsook fogyasztói a legkülömbözőbb és legnehezebb betegségeik után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említiünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. október 22-én.
Tekintetes ur!
Alulírt kéri, hogy felete hasznos és kitiűő vértisztító labdacsoiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.
Neureiter Ignác, orvos.

Hrasch, Flödnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.
Tekintetes ur!
Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsoi kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék ha az Ön csodálatraméltó labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsook engem is tökéletesen kifognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítettül szolgáltak.
Knížecz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.
Mélyen tisztelt ur!
A legfőbb köszönetemet mondok ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven éven át szenvedett gyomorhuruban és vízkór-ságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondták, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitiűő vértisztító labdacsoiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.
Legfőbb tisztelettel.
Weinzeittel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27-én.
Tekintetes ur!
Alulírott ismételtén kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitiűő labdacsoiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacsook értéke felett és azok, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszészerinti használására Önt ezennel felhatalmazom.
Teljes tisztelettel.
Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia 1888. okt. 8. T. ur!
Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsoiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsoinak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsook nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legfőbb köszönetemet kifejezem vagyok tisztelettel.
Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsook csakis a Pserhofer J.-féle, az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacsoot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentetlen utánvétellel küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobb postautalványon eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr. 2 csomag 2 frt 30 kr. 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

A fenti különlegességek kaphatók Török József gyógyszerész ur-nál Budapesten, Király-utca 12-dik szám.

Üzlet áthelyezés

Van szerencsém a n. érd. közönség tudomására adni, miszerint a városház-közben létezett

czipész üzletemet

a Teleky (fogadó-) utca 286. számú, saját házamba helyeztem át.

A n. érd. közönség további szives pártfogását s minél gyakoribb megrendeléseit kérve,

Léva, 1893. július 8-án

teljes tisztelettel
Vargha Károly.

213. 26-17

Valódi párisi

Gummi és halhólyagok

utolérhetlen, kitiűő minőségben tucatonként 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, és 8 frt. Póstán, discretió mellett bárhová küld

Reiff J. különlegességek kereskedése Bécs
IV. Magarrethen Strasse 7.

Első és legjobb hírű czég e nemben. Solid, jó kiszolgálás. Részletes árjegyzékek ingyen, bérmentve, zárt borítékban.

Bécs, 1873. Érdem-érem. Budapest, 1885. Nagy díszokl. Zágráb, 1889. Díszoklevél. Eszék, 1889. Díszoklevél. N.-Palánkán, 1887. Arany-érem. London, 1878. Díszoklevél.

CSIK JÓZSEF

es és kir. kizárólag szabadalm.

első szerémi portland-cement és vízhatlan mészgára

71-26-10

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V., Rudolf-rakpart 8

ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő-közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan meszét

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállíttatnak. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik. 14. 38-25

Páris, 1867. Bronz érem. Kecskemét, 1872. Ezüst érem. Ujvidék, 1875. Arany érem. Szeged, 1878. Érdem-érem. Trieszt, 1883. Arany érem.

Kotzó Pál

gépészmérnök

Budapest, Üllői-út 18. szám alatt

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű

szöges cséplőkészleteket
továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gözcséplőkészleteket,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelével és rendkívül nagy elülelő rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerrel,

Fa- és szánfűtésű és eredeti szálmafűtő

67 **gőzmozgonyokat** 8-7

Továbbá **R. GARRETT & SONS** felülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakarító.

Compound gőzmozgonyokat

legjobbnek elismert brandtfordi önműködő amerikai kéveköttő aratógépeket

Eredeti-amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált rúddal

Sorvető- és szóravető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket

Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

Ügynökök kerestetnek.

SCHLICK-féle

vasöntöde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. kerület külső Váczi ut.

Városi iroda és raktár: Podmaniczky-utca 14. — Fiók raktár: Kerepesi ut 77.

Gőz- és járgánycséplő-készületek

számos első díjakkal kitiűtetett 18-11

szab. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekék, mélyítő- és egytetemes acél-ekék, eredeti SCHLICK és VIDATS-féle egyvasu ekék, talajmivelő-eszközök, valamint

Schlick-fele szab. „Haladás“ sorbavetőgépek, Takarmánykészítő gépek, darálóok, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kéveköttő és marokrakó arató-gépek és fűkaszáló gépek szállító mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.